

Posamezna številka 6 vinarjev.

"DAN" izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1'70. — Za izvozništvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopolni se pošilja uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju 10. — pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Pismo iz Belgrada.

Belgrad, 4. (17.) marca 1913.

Kakor se čuje bo v kratkem sklicana v Belgrad konferenca zavezniških balkanskih držav. Na tej konferenci se ima določiti med drugim tudi vojna odškodnina posameznim državam. Srbija ima že izdelan natančen račun svojih vojnih stroškov, katerega je izdelala posebna komisija.

Turčija se protivi plačilu te vojne odškodnine, toda brez nje ne bo miru, kar je jasno izjavil bolgarski ministrski predsednik Gešov v soobrazju.

Gešov je tudi konstatiral, da je razmerje med zavezniškimi državami in Bolgarsko povsem iskreno in soglasno. Obžaloval je hujšanje neodgovornih elementov, kakor tudi dogodek v bližini Soluna, kjer se je bolgarsko in grško vojaštvo seglo v lase. Nadalje je izjavil, da popolnoma soglašajo cela Bolgarska z ostalimi zavezniki, da se zgodovinsko delo združenja obdrži in utrdi. Čim se razmere uredijo, odpadla bodo tudi vsa nesporazumjenja. Bolgarska se nada, da se ji posreči s pomočjo svojih zaveznikov — preprečiti z odločno roko vsak upor in da prestopno tožbe in povodi nesporazumjenja, ki so neizogibni pri razdeljevanju ozemlja, katero pa še ni prišlo na dnevni red.

Pod Skadrom se že delajo vse predprilave za generalni naskok, ki se izvrši od treh strani. General Peter Bojović je že pred par dnevi odšel, da prevzame glavno poveljstvo.

Tiskovni srbski urad demantuje vesti »N. Fr. Presse« in »Zeita«, v katerih se trdi, češ, da je prišlo do boja med meščani Bolgari in srbsko posadko v Prilepu, res pa je, da je neki bolgarski komita delal nemir in izgrede v Prilepu ter se bo radi tega z njim postopalo po zakonu.

Istotako je neresnično, da bi srbska vojska zažgala vas Oes in bližnje vase in da so bili prebivalci prisiljeni bežati v gore. V osvojeni Albaniji ni prišlo do nikakih neredov in nemirov in vsi Arnavti so prisegli zvestobo Srbiji in to svojo prisego tudi vestno izvršujejo. Ako pa posamezniki napravijo kak prestop, se z njimi po zakonu in najstrožje postopa.

Med Grško in Srbijo je sklenjena carinska unija in tako ima Solun svoje zaledje, na katero se bo mogel trgovsko opirati na Srbijo, mesto na Bolgarsko. Srbija pa bo imela ugodno zvezo s solunskim pristaniščem. Sploh se opaža v zadnjem času zelo prijateljsko razmerje med tema dvema državama, ki je prišlo do izraza tudi v Atini, kamor so odšli nekateri srbski častniki na okrevanje. Ljudstvo jih je burno pozdravljalo.

Upati je, da se tudi napetost

med Bolgarsko in Srbijo ter Bolgarsko in Grško radi meja čimprej ublaži, kar se pa brezdvomno zgodi, čim se zaključí mir in se ozemlje razdeli.

Vsled tega ni nikakor preoptimiščno misliti že danes na balkansko konfederacijo, ki ima že krepke obrise in ni izključeno, da nastopi v par letih nova veselja v evropski koncert, s katero že danes računajo merodajni krogi. Carinska unija med Grško in Srbijo je prvi korak k temu, da se jima pridruži tudi Črna gora ni treba niti posebej povdarjati, ostalo je odvisno edino-le od Bolgarske.

Tako je upati, da se uresniči sen pokojnega dr. Milovanovića. Tukajšnja banka Andrejevič & Co. del. dr. je hotela otvoriti svoje podružnice v Skoplju in v Bitolju, toda srbska vlada je odbila njeno prošnjo, ker je ta banka na glasu kot agentura avstrijske vlade in sovražnica srbskim interesom. Baje je hotela imenovati za ravnatelje dotičnih podružnic aktivne avstrijske častnike.

Šukri paša, poveljnik Drinopolja, prosil je, kakor se poroča iz Carigrada, da se ga izmeni, ker je baje nevarno obolel. To njegovo prošnjo smatra se kot dober znak, da se Drinopolje v kratkem preda, posebno še tudi zato, ker so se smrtni slučaj v Drinopolju zelo pomnožili radi razširjenja legarija.

V teh dneh bo izročeni srbski vladi več peticij, v katerih se zahteva, da naj vse ono ozemlje, katero je srbska vojska samostojno zavzela, pripadejo Srbiji.

Vreme je tu krasno in v belgrajski okolici je že vse živo na polju, kjer se orje in seje. Pšenice bo v Srbiji zelo malo, pač pa bodo ostali prideiki tembolji, ako ne pride kaka vremenska katastrofa. Posebno koruze bo letos dovolj.

Le meso se je podražilo od 1.20 na 1.40 din, čemur pa se ni čuditi, ker je skoro vsa vprezna goveja živina na bojnem polju. Mars.

Vojna.

MEDNARODNI POLOŽAJ. — NEVAREN KONFLIKT MED AVSTRIJO IN ČRNO GORO.

Radi avstrijske ladje »Skodra«, ki so jo baje Črnogorci prisilili prevzeti srbske čete v Medui je nastal med obema državama resen konflikt. Črnogorska vlada demantira najodločnejše, da bi se bilo kaj takega zgodilo. Avstrija pa se kljub temu pripravlja, da energično brani svoje interese na zahodni strani obale Albanije. Dalje jo k temu silijo črnogorski topovi, ki streljajo — kakor na lašč na hiše in zavode avstrijskih državljani; da so razdrli že celo kršćansko črto mesta. Vse to »sili« Av-

strijo, da izvede demonstracijo svojega brodograja na Albanski obali in ustavi obleganje Skadra, kajti gre se le za Skader. Ker Rusija zavlačuje razrešitev Skaderskega vprašanja in čaka njegove kapitulacije, da bi potem mogla govoriti v prilog Črnogorcev, mora Avstrija, ki na noben način neče in ne dovoli, da bi prišel Skader v črnogorske, to je v slovanške roke, mora za to delati sama in inscenirati sama, da bi lahko delala. Zato ona grozovita poročila iz severne Albanije. Ne vemo, kako bo s to najnovejšo afero; le eno je gotovo: Avstrija se na vse mogoče načine trudi, da vzgoji v Jugoslovanih smrtno sovražnike.

Dalje so došle vesti, ki nimajo nit najmanj verjetnosti.

Dunaj, 20. marca. Iz Djakovice dohajajo na Dunaj poročila o grozodejstvih, ki so jih črnogorske čete povzročile v Djakovici. Umorjen je bil katoliški duhovnik Palč, 70 rodbin katoliškega rodu Katinari so s smrtno grožnjo prisilili, da so od katoličanstva odpadle, drugim katoliškim rodovom so dovolili le kratek rok za odpad. Tudi z razdelitvijo zemljišč delajo za odpadništvo. Črnogorska vlada je odklonila, da bi slučaj Palč preiskal neki avstro-ogrski konzulni funkcionar, češ, da je to proti njeni suvereniteti.

Vesti so najbrže zlobno izmišljene, samo, da bi se pripravilo Avstrijo do usodnega koraka.

Vesti, da so Grki zavzeli Valono, so razburile Lahe. Baje imajo Lah pripravljeni že 4 parnike z vojaštvom, da jih pošljejo v Albanijo braniti svoje interese. To je res nekaj groznega, kdo vse ima v Albaniji, kjer po zatrdilu našega znanca, finskega žurnalista g. Pajua nimajo niti krompirja, svoje interese.

Kar se tiče mirovnih pogajanj, so velesile izdelale že nekaj pogojev za mir in ti pogoji so za Turčijo vsprejemljivi. Ne ve se pa še če tudi za zaveznike, ki v principu nimajo ničesar proti temu, da izdelajo velesile nove pogoje.

AVSTRIJSKA LADIJA NI HOTELA VRŠITI ČLOVEKOLJUBNEGA DELA.

Ker hočejo podkupljeni avstrijsko-nemški dunajski žurnalisti napraviti iz slučaja »Skodra« celo kravato afero, češ, da so Črnogorci kruto kršili mednarodno pravo, ker so silili avstrijsko ladjo, da bi prevažala srbske vojske, bo morda silno zanimiva sledeča vest:

Predsednik »Ungaro - Croate« Copaitich piše v »Neue Freie Presse«. Parnik »Skodra« je zbežal pred turško križarko »Hamidie« v Sv. Ivan Meduanski. Ko je »Hamidie« začela obstreljevati grške transportne parnike, na katerih so bili srbski vojsaki, so Črnogorci zahtevali, da »Skodra« pomaga reševati srbske

vojake, ki so bili popadali v morje. Kapitan se je temu protivil in šele prisiljen je parnik »Skodra« spravil kakih 500 do 600 srbskih vojakov na suho. Kapitan se je protivil temu človekoljubnemu delu celo potem, ko so bili grški transportni parniki razstreljeni in so srbski vojsaki z gorečih ladij poskakali v morje.

Utemeljeval je svoj odpor s tem, da je pravil, da mu je njegovo lastno moštvo zbežalo.

Eno stvar pa moramo pripomniti k temu. Kdo je pač kriv, da je prišla »Hamidie« pred Meduo obstreljevati srbske transporte? Ali ne tiste ladje, ki so skrbno zasledovale gibanje grških ladij in o tem obveščale turške urade in najbrže »Hamidie« samo? In med tistimi ladjami so bile tudi ladje neke balkanske Slovanom sovražne velesile! In v nevarnosti si vsakdo pomaga, kakor si more. Srbi so si tako, da so se obrnili na avstrijsko ladjo, da naj jih prevažajo. Omenimo, da to ni proti mednarodnemu pravu!

SKADER.

Srbi in Črnogorci si ne delajo dosti s togote židovskih listov.

Cetinje, 20. marca. Novi srbski vojski so že razmeščeni na svojih pozicijah. V nedeljo in ponedeljek so že srbski topovi z vso silo obstreljevali Skader. Učinek se je takoj pokazal, zakaj srbska vojska je po uspešnem obstreljevanju in po ljutem boju osvojila Mali Bardanjol in ga obdržala v svojih rokah vključ silnemu turškemu protinaskoku. Položaj v Skadru je obupen, tudi tej turški trdnjavi že bide zadnja ura.

POBESNELOST.

V današnjih nemških listih vlada stekla pobesnelost proti Jugoslovonom. Krščanski socialci lažejo, da smrdi; šuntajo brez prenehanja.

Dunaj, 20. marca. »Reichspost« prinaša celo vrsto člankov, od katerih ima eden naslov »Kako vlada srbska soldateska v Albaniji«, drugi članek ima naslov »Srbi proti katoliškim varovancem avstro-ogrskemu monarhiji«.

»Reichspost« poroča, da zapuščajo srbski polki svoje pozicije pred Odrinom in da sta dve diviziji že dospeli nazaj na Srbsko. Bolgari nado-meščajo odhajajoče Srbe s svojimi četami, ki jih pošiljajo tja izpred Caltidze.

NOVI KRALJ.

Prestolonaslednik je izvedel o smrti svojega očeta od polkovnika Dusanisa, ki mu je sporočil: »Visokost, sporočiti vam imam važno in žalostno novico.« Prestolonaslednik je vprašal, ali je dobil morda kako poročilo iz Soluna, nakar mu je polkovnik izročil brzojavko. Prestolonaslednik takoj ni razumel v prvi zmedenosti brzojavke, tako da mu jo je moral polkovnik prebrati. Globoko potrni in s solzami v očeh je

odredil nato prestolonaslednik, da sporoči strašno novico tudi princesi Mariji ter sestavi nato sam dnevno povelje na armado. Včeraj ob 10. dopoldne je odpotoval prestolonaslednik s princi v Atene, kjer bo prisegel kot kralj Konstantin na ustavo.

IZPREMEMBA NA GRŠKEM PRESTOLU IN BALKANSKA ZVEZA.

V solijskih političnih in diplomatskih krogih so popolnoma prepričani, da izprememba na grškem prestolu ne bo imela prav nobenega vpliva na obstoj Balkanske zveze. Vsi zavezniki popolnoma zaupajo novemu kralju in so prepričani, da bo deloval v istem zmislu kakor mrtvi kralj in poleg ima Venizelos v zunanji politiki čisto proste roke.

NEVSTRAŠENI SRBI.

Belgrad, 20. marca. Ko se je turška križarica Hamidie prikazala pred Meduo, bilo je v pristanišču vsidrano osem parnikov in ena ladja z vojski, živino, živčevjem in streljivom. Nikjer ni bilo nobene obrambe. »Hamidie« je pričel z bombardiranjem z neposredne bližine. Učinki so bili grozni. Toda naenkrat se je zgodilo nekaj nepričakovane: na krovu ene ladje se je nahajala gorska baterija. Srbska artiljerija se je, mesto, da bi utekla, lotila baterije, naravnala jo ter v trenutku začela bruhati z ladje ogenj na turško križarico, ki je presenečena, mesto, da bi vzdržala ogenj, odpula za polotok, odkoder je v večji oddaljenosti nadaljevala z obstreljevanjem odkoder pa ni mogla nič več delati takšne škode. Tako so rešili nevstrahni Srbi transport pred večjo izgubo.

Slovenska zemlja.

Iz Ribnice.

V torek dne 17. t. m. vršil se je občni zbor »Oleševnega društva« v Ribnici, ki je bil za naše razmere polnoštevilno obiskano. Članov je šlo družstvo 29, premoženja pa ima okoli 900 K. V zadnjem času delovanja društva ni bilo tako intenzivno, upati pa je, da se v prihodnje isto poživijo. Razni člani so podali precejšnje število nasvetov, in se je storilo tozadevno par važnejših sklepov, med drugim tudi sklep, da društvo napravi ob Bistrici kopališče, kar je iz zdravstvenih ozirov kar najtopleje pozdraviti, kajti dozdaj je bilo za to le slabo preskrbljeno. — Naš občinski odbor je sklenil zvišati doklado na pivo in sicer za 1 K pri hektolitru, tako da bo znašala ista sedaj 2 K pri hektolitru. Kaj pa so storili naši gostilničarji? Stopili so skupaj in sklenili zvišati cene piva pri kozarcu in pri vrčku za 2 vin. pri hektolitru 4 K in več, tako, da bodo sedaj oni pri tem zvišanju imeli pri vsakem litru 3 vin. novega dobička. Konsu-

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Ves uničen je zrl veliki profos na menih, kakor zro nekatere ptice nepremično na kako, ki jih je priklenila s svojim demonskim pogledom. Lojola pa je nadaljeval silno mirno:

»Opominjam vas tudi — zaradi boljšega spomina — da ste se obvezali družbi Jezusovi s posebno pismeno izjavo, istotako opremljeno z vašim podpisom in pečatom, s katero prisegate velikemu gospodarju in vrhovnemu mojstru družbe popolno pokorščino brez pretresanja v besedi ali v mislih, tudi napram svojim prijateljem in, če je treba, zoper nje, zoper lastno rodbino, zoper deželo in zoper kralja! Zadoščalo bi mi torej izročiti vas vašim lastnim stražnikom da naj vas čuvajo v ječi, kakor sledi iz vašega lastnega povelja, ter poslati obenem kralju obveznico, v kateri mi prisegate, da izdaste njegove koristi, ako bi to zahteval prid in blagor naše družbe. Odločitev, ali naj storim to ali ne, poлагam v vaše lastne roke.«

»Dobro!« je zarohnel veliki profos. »Le migaj z ramami, kolikor hočeš; nič te ne reši pogina. Sovražim te, sovražim tvojo vero! Tvoje

Boga sovražim, tvojo peklenko družbo in tvoje satanske nauke! Vse, kar more biti na svetu strašnega in zavrženega v zlorabi moči, predstavljaš ti v mojih očeh. Ah, ti mi hočeš umoriti sina! Dobro: izveš, česa je zmožen oče v svojem obupu!»

Lojola je začutil, da je izgubljen. Monklar je stopal proti njemu. Bil je videti ves besen in blazen. Poizkusil je še en napor.

»Opozarjam vas,« je dejal, »da ako me čez eno uro ni ven, odjaha jezdec, ki mu je poverjeno, izročiti kralju vašo obveznico, s katero ste mi obljubili, da hočete vedno vohuniti za njim in ga celo izdati, ako bo treba.«

»Ti si norec!« je kričnil Monklar. »Ali misliš, da mi je kaj, ako me obesijo ali mi odsekajo glavo — samo da je rešen moj sin! Ti meniš so zares smešni ljudje! Bedaki, ki menite, da je vse dovoljeno, in si izmišljate vedno nove muke za očetovska srca! Vi mislite, da ne trpimo dovolj zaradi vas! Vam se zdi, da niste prešli še dovolj krvi, nagrmadili dovolj sleparije in nakopili dovolj pogube! In zato hočete vdreti z živo silo v vest človekovo in zastrupiti v njej vir vsakatega veselja! Vseh src se hočete polastiti, da jih starete in zmellete v strašnem mlinu svojega trinošča! In s kakšnim namenom? Kakšna je vaša satanska nakana? Ta, da bi vzpostavili nevemkakšno nevidno oblast,

pred katero naj bi se tresel ves svet! Počakaj pošast, le čakaj! Kljub vsemu hočem osvoboditi zemljo sramote da hodiš po njej! In da bi storil vsak tako, kadarkoli najde meniha na svoji poti! Nikar naj ne trati časa s tem, da bi se prepiral, dokazoval mu in se pričel z njim. Zdrobi naj ga brez usmiljenja, kakor zdrobim jaz tebe!»

Med temi besedami, ki jih niti ni poslušal, je bil zbral Lojola vso gospodovalno silo svoje volje in vso iznajdljivost svoje domišljije.

V trenutku, ko je hotel Monklar navaliti nanj, se je zasvetil na menihovem obrazu smehljaj zmago-slavlja.

Če bi bil slišal grof De Monklar svojo smrtno obsodbo, ga ne bi bila mogla bolj prestrašiti. S krčevitim trepetom je poslušal Lojola, kimaje čudno z glavo, kakor da bi mu pritrjeval.

Lojola se je zdaj približal profosu.

Videl je, da ga ima popolnoma v svojih oblastih. Njegovega glasu, ki je bil izprva miren, se je vrnila tista osornost, ki je bila v izvestnih okolnostih značilna zanj. »Kaj pa ste vi v mojih rokah? Ubogo orodje. Vi ne smete imeti niti ene osebene misli, niti ljubezni, niti sovražstva, ki ne bi bilo v slavo in prid Jezusove družbe, kateri pripadate. Samo besedo mi je treba reči, samo migniti z roko, pa ste strmo-glavljani z visokega in sijalnega se-

deža, ki ga zavzemate; čisto po moji volji ste lahko mogočen oblastnik, ki se ga vse boji, ali pa zločinec, ki ga čaka jeza. Bodite torej pametni, vojščak Jezusov in vitec presvetega srca — bodite ubogljivi! Ne pripravite se z mojo voljo! Niti vaše besede, niti misel vaša se ne sme buniti zoper povelje vašega gospodarja! Ne pozabite nikoli, da ste v mojih rokah, kakor mrtvo truplo!» Monklarju se je izvil vzdihljaj, kakor da ga je v resnici navdala zavest, da je samo še mrtvo truplo, brezgibna stvar, ki se je poslušuje veliki mojster družbe Jezusove po svoji svobodni volji.

Lojola je sedel. Njegovo obličje se je izpremenilo nenadoma in postalo očetovsko in dobrohotno.

S prijaznim glasom je povzel: »Zdaj, ko ste se vrnili na pot popolne pokorščine — na edino, ki vodi h Gospodu — zdaj, sin moj, mi razodenite svoje srce...«

Monklar je hotel govoriti; mogočen zagovor, poln očetovske ljubezni, mu je silil na ustnice. Toda namesto da bi izpregovoril, je izbruhnil v krčevit jok in zajecjal med solzami:

»Moj sin je!... Oh, saj veste... sin, ki sem ga tolikanj obkaval... tisti sin... je on! Pustite mi mojega sina. Sam obup me je pehnil k vašim nogam. Sama žalost me je storila vašega sužnja in zdaj, ko sem ga našel, kaj vas moti to, ako ljubim

svojega otroka. Mari mi bo to brnilo, biti vaš zvesti služabnik. Oh, oče, pustite mi ga.«

»Zopet blodite v ljubezenskem čuvstvu, ki vas more samo oddaljiti od Jezusa...«

»Od Jezusa! Kakšen je pravzaprav ta strašni Bog, ki brani očetom ljubiti svoje otroke! Ali je to mogoče? Bežite vendar! Vi lažete!«

»Tega sem se nadejal: duh upora rodi bogokletstvo... Z Bogom tedaj!«

Lojola je vstal. Monklar je padel na kolena. »Milost!« je zahropel. »Milosti zanj... z mano storite, karkoli vam drago...«

»Nobene milosti zločincu!«

»Moj sin je!...«

»Nobene milosti uporniku!«

»Moj sin je!...«

»Nobene milosti njemu, ki je poizkusil umoriti vojščaka Jezusovega!«

»Moj sin je!« je kričnil Monklar, ki je klečal še vedno in lomil roke.

»Motite se! Vi nimate sina. Ali, bolje rečeno, vaš sin in hkrati vaš oče, vaša mati, vaša rodbina in vaš vse je — družba Jezusova. Človek, o katerem govorite, vam ne pomeni ničesar!«

»O, krutost! O, neusmiljenost, mučiti tako človeško srce!«

(Dalje.)

ment, ti pa plačaj! Ko se je opozorilo na to velikansko razliko in na to odiranje gostov, se niso zato nič zmenili in vstrajajo pri svojem sklepu, vedoč, da lahko brezobzirno diktirajo cene. Sploh se mora reči, da so tudi cene živim tako visoke in pretirane, da tudi v velikih mestih kot Dunaj, Praga itd. iste niso višje. Dočim pa tam lahko sedimo v elegantnih restavrantih in se nam nudi vse udobnosti, mora se tu plačati v navadnih nizkih in zakajenih sobah enake cene kot pa v najlepšem restavrantu na Dunaju, kjer je režijska neprimerno višja in se ne da niti primerjati z ono pri nas. Svetujemo našim občanom, naj z ozirom na sklep gostilničarjev prenehajo piti pivo in naj na ta način pokažejo, da si vendar ne dajo od par preobestnih gostilničarjev diktirati tebi nič meni nič take cene kot niso nikjer drugje. Več občanov.

Marežige v Istri.

(Podpore vpoklicanih vojakov — in pristanost c. kr. orožnikov).

Ko se je po celnem kulturnem svetu nabiralo prispevke za rdeči križ slovanskih balkanskih držav, se je tudi pri nas po inicijativi tukajšnje občinske tajnika Keršovani, nabralo znesek K 125.—, ki se je poslal osrednjemu odboru v Trst.

Po informacijah in pregledu dotične nabiralne pole, je konstatiral delstvo, da so vsi inteligentnejši sloji, če tudi revnejši, prispevali. (NB. takrat ni še bilo take gonje proti Srbiji, in je bil tuk. orožniški postajevojni nek »Ojka« na dopustu.)

Po vpoklicu naših vojakov vsled delne mobilizacije so pa očetje in žene teh prosili podporo za dobro njihove odsotnosti, in kakor znano, kadar se tiče izdatkov v denarju — se oblasti vedno informirajo pri svojih nepristranskih? — »očet postave« — in glej ga spako — omenjeni »Ojka« je bil zopet na svojem mestu, ter kar v gostilni javno kričal: Kaj ti starčki prosijo podpore, ki so prispevali za srbski Rdeči križ? Naj jim da Mandič (misli je poslanca) podporo, ki je poslal v Srbijo celo posteljo! In sedaj pa čujte ljudje božji: Kakor se zdi, se je možakar dobro »informiral«, kajti vsem onim, ki so prispevali za Rdeči križ — če tudi so zelo ubogi in nimajo nobene sina, da bi kaj prislužil, je bila prošnja za podporo odbita. Nasprotno, pa so dobili podporo vsi oni, katerim ne manjka nič, so veliki posestniki in imajo doma po štiri sirove za delo in zaslužek. Ta fakt se lahko dokaže.

Sedaj pa vprašamo c. kr. okraj. glavarstvo v Kopru; ali je imel ta mož, ki je zastopal orožniško postalo v Marežigah navodila od višjih oblasti za tako pristransko postopanje ali je tako postopal na svojo odgovornost. Prosimo pojasnila!

Možakar, ki se ne nahaja več pri orožništvu, ampak pri c. kr. okr. sodišču v Sežani, je po njegovih lastnih činih in izrazih — četudi moravski Čeh? — neznošno nasproten nam Slovcem posebno Jugoslovonom. Tako se delajo zasluge v naših vilajetih.

Dnevni pregled.

Avstrija brez hujškanja in blamaže ne more živeti. 1. Avstrijski Prochaska je bil 14 dni mrtev — ubit od srbskih vojakov. Nato se je po naročilu zbudil in sedaj je poslan v Južno Ameriko. — Avstrijski zunanji urad se je s to zadevo vpeljal v — blamaže — vsled hujškanja. 2.

FRANCE ŠTAJER:

Komentar k Rvačarju.

Ne muči me megalomanija vsled tega, če izjavljam, da sem se premo začudil, ko sem se prepiral iz raznih pisem ali osebnih interpelacij častitih bralk in bralcev »Dneva«, kako čudno si tolmačijo slavnosti mojega »Rvačarja«, tragikomičen poem v treh oddihih, ki je izhajal v letošnjem »Dnevu« v št. 437, 438, 440 in 441.

Ze oznaka med oklepaji pod naslovom bi razložila, da je poem burkast. Klavzula v treh oddihih pa indirektno nasvetuje, da se bo treba častitim bralcem vsled neslanih dolgočasnosti oddihovati, trikrat počivati.

In iz tega stališča moramo mo triti moje skrupulo.

I. poglavje pogladi sprva literarne historike, ki se pečajo z najneznatnejšimi, najbrezpomembnejšimi bedastostmi in jih na dolgo, široko ter različno razlagajo.

Na primer: Eins zweif, Polizei...

Epizoda z deklico, koje linije so bile kot cvetke, se izkristalizirale v nauk, naj se oglasi takoj pri zdravniku specialistu mladenci, ki je obolen na spolovilih. Ta ga bo zlečil in poučil. To je eminentne važnosti zlasti pri srednješolcih, ki zakrivajo bolezen in se ne brigajo za njo.

Rusija ponuja demobilizacijo. Grof Berchtold, ali kdo žel jo odkloni. Mesec na to prosi Avstrija Rusijo za demobilizacijo; demobilizacija je bila na videz izvedena, ker je avstrijska merodajna stran izjavila, da Avstrija nima ekspanzivnih nameren proti Srbiji in Črnigori. To je povedalo rusko uradno poročilo. Avstrijsko poluradno poročilo se je stogotilo in očitalo ruskomu ministru Sazanovu nelojalnost. Ne vemo, kaj je Sazanov na to dejal; znano je le, da se je par dni na to avstrijski oficioz pridružil, da ni nobenega vzroka očitati nelojalnosti in da iste tudi nihče ni očital. Druga blamaža! 3. Srbija je poslala Črnogorcem kot svojim zaveznikom vojaško pomoč; to je bila njena dolžnost. Avstrijski nemški listi — ki so v najodličji zvezi z uradom ministra Berchtolda, so takoj začeli cviliti, da je to pošiljanje čet omalovaževanje velesil, ki so sklenile avtonomno Albanijo; da je to osebno razžaljenje diplomatov, da je to predrznost in podobnega več. Zdrav človeški razum se mora čuditi tej logiki. Ker je sklenjena avtonomija Albanije, za to je pošiljanje čet pred Skader, ki je danes še turško mesto, in ne albansko, kršenje in omalovaževanje sklepov velesil. In takoj so hiteli avstrijski in ogrski diplomati pred ostale gospode svoje vrste drugih držav ter jih rotiti, da protestirajo v Beogradu in zahtevajo, da se Beograd izjavi. Prošnja in rotnenje — oboje je bilo odklonjeno. Hujškanje in blamaža! 4. To je pa že odsile, da nam vse spodleti, si je mislila »Presse« in »Reichspost«. Kaj bi storili, da bi kaj dosegli? Aha! Črnogora je tolikani barbarska in tako za nič, da ne strelija na utrdbi pred Skadrom temveč na mesto in dome nedolžnih prebivalcev. In sicer ravno na hiše krščanskih meščanov strelja, še več: izmed teh si je zbrala zadeve avstrijskih podanikov!! To pa je proti mednarodnemu pravu. Barbarizem Črnogore ne dovoli, da bi podaniki tujih držav odšli iz Skadra. Takoj za to vestjo pa mora nemški žurnalisti priobčiti vest, da je Črnogora dovolila izhod tujim podanikom ter s tem obvestila poveljnike skadske posadke, ki na ni dal na to nobenega odgovora. Bomo videli, kaj bo iz tega — ampak hujškanje je to. In naposled se zdi, da je avstrijski zunanji urad le našel nekaj, iz česar bi bil mogoč vojni konflikt. Vojaki črnogorske armade so ovirali avstrijsko ladjo in jo sili, da bi prevažala srbske vojake na suho. Ko se je prikazala »Hamidie«, so hoteli srbske čete prisiliti kapitana avstrijske ladje, da da zaščito. Tako slika dogodek nemško časopisje. Najbrže stvar ne bo taka — temveč v toliko drugače, da bo demonstracija avstrijske mornarice na albanskem obrežju zopet blamaža za Avstrijo.

»Dan« in hrušinskega župana popravek. Včeraj smo prinesli popravek po § 19. od župana in poštara iz Sp. Hrušice, g. Fr. Korbarja. Storili smo to zato, da naši bralci vidijo, kako tudi g. Korbar misli o naši upravičeni kritiki. O. Korbar namreč nič pozitivnega ne dokazuje s svojim popravkom in bi mi prav lahko vrgli njegovo popravkarsko klobaso v koš, če ne bi imeli pri tem namena, da jo že v kali ne zamorimo, tega najnovejšega pisatelja slovenskega in — humorista. Danes pa smo prejeli od zanesljive strani sledeče pojasnilo: Pregledati hočemo Korbarjev popravek točko za točko. Da se bo oglašil, smo vedeli takoj, ko smo videli, kako je peljal s svojim konjičkom poštnega komi-

sarja dr. Zorna, o katerem pravi, da je revidiral njegov urad dne 12. in 13. t. m. Zdar pa k popravi: 1. Poštno ravnanje v Trstu še do danes ni odgovorilo na mnoge pritožbe in vprašanja zaradi pošte v Hrušici. Poslalo je precej pozno omenjenega revizorja, to pa morda šele na našo pritožbo na c. kr. trgovsko ministrstvo. 2. Ni res, da bi bil imel Korbar vedno dva pismo- noša. Izvedeli smo šele lansko jesen od poštnega ravnanstva, da mora imeti dva pismo- noša, sicer ni- so ljudje sploh vedeli, da mora imeti dva. Nekateri so si hodili celo sami po pošto. Korbar pravi, da je imel dva pismo- noša »skoro dosledno«. Ako pomeni »skoro dosledno« pri- njem, da jih je imel le včasih, potem se ni zlagal, sicer pa prav debelo, ker jih ni imel mesece in mesece, kar znaša leta. Mi ga prosimo, da nas zaradi zadnje trditve toži. Pol- dobrujske občine bo izpričala našo trditve. 3. Ni res, da se pritožujejo ljudje približno šele eno leto, ampak je res, da se je šel nekdo že pred leti celo osebno pritožiti v Trst. Sicer govore ljudje o pritožbah zaradi hrušiske pošte zelo čudne stvari, ka- tere lahko izve poštno ravnanstvo, ako hoče. 4. Res je, da je pravil Dež- man, da mu je sporočil Korbar, naj pride k njemu in da mu je rekel, da bo- deta že naredila zaradi tistih 200 kron. Res je dalje, da ga je poslal Korbar še 20. februarja v Ljubljano po vsjo pošto in da je raznašal tako dolgo, dokler ga niso aretirali. 5. Res je, da je imela Dimnik sitnost zaradi denarja. Če ga ni pridržal Korbar kot poštar, ga je pa kot žu- pan in to tri tedne. Oddati ga je ho- tela pa na pošto, kakor je to tudi povedala revizorja, a pošta je bila med uradnimi urami zaprta. Tudi ni res, da bi vplačala Dimnik denar v občinskem uradu, ker ga je vzela Korbarjeva žena, ki menda ne pre- stavlja občinskega urada. 6. Ni res, da bi ne zadevala osebe poštarja Korbarja nobena krivda, četudi pravi, da je potrdil to dr. Zorn. Če bi bilo to res, potem svetujemo vsem poštarjem, da ne drže uradnih ur, ne raznašajo pravilno pošiljatev in naj nastavijo manj pismo- noš, ka- kor jih je sistemiziranih, saj pravi Korbar, da so poštne razmere v Hru- šici v najlepšem redu, kar se tiče župana Korbarja. To potrdimo, a iz- javljamo ponovno, da so bile, kar se tiče poštarja Korbarja, v velikem neredu in predpise zanemarljivo. 7. Oledje Zagorja vzdržujemo: Za- gar je prišel k Korbarju in ga vpra- šal, če ni nič denarja zanj na pošti. Nato je rekel Korbar, da ne ve, od- pri je dva predala in iskal po njih. Zdar mu je pokazal Zagar potrdilo, da je bil denar odposlan, naka- je rekel Korbar, da bo pregledal »šri- fte« in mu poslal denar po pismo- noši. Zagar je pa izjavil, da si pride rajši sam ponj, naka- ga je dobil čez tri dni, odkar se je oglašil na hrušiški pošti, a osemindvajset dni pozneje, kakor je bil denar odposlan iz Ljubljane. Da ni šel Zagar sam na dežel. odbor, bi morda čakal še celo večnost. Stvar nam še vedno ni ja- sna, kje je bil denar, zato jo naj bla- govoli preiskati c. kr. državno prav- ništvo, zlasti ker ni zasljal Zagar- ja poštni revizor. 8. Ni res, da bi bil preiskal dr. Zorn naznanjene slu- čaje, ampak je zasljal stranke sa- mo zaradi par slučajev in ne vseh ter se izjavil, da je šlo na hrušiški pošti precej po domače. Pozivljamo c. kr. poštno ravnanstvo, da upe- lje novo revizijo zaradi vseh točk naših pritožb, ker se bomo mi že za- radi Korbarjevega popravka iznova

obrnili na ministerstvo. Sicer pa: čemu je rekel Korbar, da mora dr- žati s Susteršicem, ker bi mu lahko yzel pošto. Kdor nima masla na gla- vi, temu se ni treba nikogar bati.

K slučaju v Lukovici. Včerajšnje poročilo o nesreči pri Lukovici spo- polnjujemo še s sledečimi podatki: Omajner je vozil težek voz po cesti proti Lukovici. Avtomobil je prid- rjal od zadaj. Noč je bila temna, bil je pravi vihar, ki smo ga okoli 9. zvečer imeli tudi v Ljubljani. Na- ravno je, da voznik ni mogel slišati avtomobila — poročnik Prager pa vsled snežnega zameta morebiti tu- di ni zapazil voza, ki je bil pred njim. Tako je avtomobil zadel ob voz s tako silo, da so pri lampi šipe po- pokale. Na to je Omajnar konje us- tavil in se je jezil nad nerodnim poročnikom (oz. avtomobilistom) ker ni vedel, kdo sedi v avtomobilu.) Rekel je baje, da naj doma ostane, če ne zna voziti, Prager je med tem že vozil naprej, slišal pa je, da se voznik jezi. Zato je izstopil in se je vrnil s samokresom v roki. Brez dalj- šega prerakanja je Prager sprožil in je zadel Omajnara v sence. Pra- ger se je nato odpeljal naprej in se je sam javil. Prager je zelo bogat človek, star 22 let in zelo domišljav. Znan je kot velik športsman. Zato je menda mislil, da lahko ljudi stre- lja po cesti. Slučaj je zelo kričeč in je razburil tudi okolico. Na praznik se je povsod mnogo o tem govorilo in se je obsojalo predrznost avstr. častnika, ki misli, da ima pravico rabiti orožje proti priprostemu kme- čkemu človeku — ko je bil na vsem kriv edini on, ker je zavozil v voz. Bomo še govorili o tem.

Kuril tat aretiran. Orožništvo je v nedeljo aretiralo v Novem mestu strojevodjo državne železnice V. K. radi tatvine kokoši. Ta krščenji li- sjak se je pojavil pri posestniku Megliču v Grublah in mu pouzmal 4 kokoši in 1 puro; njegova nesreča je hotela, da je na večer 18. t. m. zapadel sneg, in tako je šel Meglič po sledi na lisjakom. Sledi so kazale naravnost v lopo za stroje na novo- meškem kolodvoru. Že navedeni o- krađeni posestnik je šel javit oro- žništvo, ki je stvar preiskalo in do- gnalo, da je V. K. pravi uzmovič ko- koši. Vas Gruble je skoraj 3 kilo- metre oddaljena od novomeškega kolodvora. Pa recite kaj, da ni ko- košja pečenka okusna! V okolici novomeškega kolodvora je bilo v zadnjem času več kuril tatvin, tako naprimer v Beršlinu: pri Hrastraju je izginilo kar 19 kokoši; pri Fran- cetu Kramarju v Stopah 9. in pri Vovku v Beršlinu 7 kokoši in 2 pu- rana. Vse preiskave so bile zama- n. Kdo bi tudi mislil na takega pono- snega »Wir Maschinführerja!« Ba- je je mislil napraviti svoji boljši po- lovici in svojim otrokom za piruhe malo veselja — pa bo drago! Pri- pomniti je še, da je ta lisjak trden Nemec, da mu ves smrdi, kar je slo- venskega — samo kokoši pa puran- čki so mu dišali. Kaj?! — zopet en poraz za te pangermanske buče!

Velik gozdni požar. Kratko pred polnočjo dne 18. marca t. l. je iz- bruhnil v Preimu pri Rychnovu goz- dni požar. Iz Dunajskega Novega mesta so takoj odšli na mesto ne- sreče vojaki. Zgoraj je velik del goz- da. Slednjič se je vojakom in oro- žnikom posrečilo ogenj omeljiti.

Maščevanje deklet. Na Dunaju je vrgla dne 19. marca t. l. 18letna dekla Ana Konjutova gletnega otro- ka svojega gospodarja z maščevanja skozi okno, na kar je še ona sko- čila za njim. Okno, skozi katerega je dekla pahnila gletnega dečka, se

je nahajalo v pivem nadstropju, vsled česar je zadobil deček smrtno nevarne notranje poškodbe. Dekla se je le lahko poškodovala. Stražnik, ki je prišel takoj na mesto zločina, je Konjutovo aretirati in odvedel v zapor.

Aretrirani morilec. Kakor je že »Dan« poročal, so te dni našli ljudje na neki stavbi na Dunaju stavbene- ga nadzornika Herberstera umorje- nega. Policija je takoj začela zasle- dovat morilca in posrečilo se ji je, da ga je predvčerajšnjem prišla v osebi delavca Rudolfa Kuhna. Kuhna so izročili sodišču.

Slikar v jezi razrezal svoje sli- ke. Znani budimpeški slikar Anton Berkes je v jezi razrezal z žepnim nožem troje svojih pokrajinskih slik v umetniški dvorani pred razstavo dne 17. t. m. Berkes je bil nezado- voljen z mestom, kamor so postavili njegove slike. Umetnikov čin je zbu- dil v Budimpešti veliko senzacijo. Mladi madjarski umetniki pravijo, da je Berkes čisto prav napravil.

Velikanski vihar na obrežju Se- vernega morja. Na obrežju Severne- ga morja razsaja že nekaj dni sem velikanski vihar, ki je napravil veli- kanske škode v mestu Emdenu. Ne- ko veliko poslopje se je popolnoma zrušilo, streho tamošnje plinarne je vihar odtrgal in jo odnesel. Padla je na bližnje hiše. Tudi več drugih po- slopij je večalimanj poškodovanih.

Grozna železniška nesreča. Pri postaji Hasseltu v Belgiji je te dni trčil delavski vlak v tovorni vlak, pri čemur je bilo okrog 30 oseb te- žko ranjenih.

Roparji napadli grad. Dne 18. t. m. so napadli neznani roparji grad vdove po slikarju Tzathorskemu iz Varšave. Grad se je nahajal blizo kraja Permunda. Roparji so odnesli iz gradu vse premakljive stvari, na kar so odšli in takoj napadli neki drug grad v bližini, kjer so umorili lastnika gradu, njegovo hčer, slugo in nekega hlapca. Tudi tu so roparji pobrali vse, kar so mogli odnesti. Vse stvari so naložili na vozove in so neznano kam izginili. Orožništvo jih pridno zasleduje in upati je, da pridejo kmalu pod ključ.

Ukraden kinč za 60.000 mark. V Strassburgu so te dni odkrili ve- likansko tatvino dragocenosti. V neko trgovino z zlatom je prišel ele- gantno oblečen gospod in je ponudil zlatarju več dragocenega kinča, češ da ga je podedoval. Zlatar je hotel že skleniti kupčijo. Tu pa mu je pri- šlo na misel, da je elegantno oble- čeni gospod čisto lahko kak goljuš. Rekel mu je torej, naj poda opravi- žbo, da sme vse dragocenosti pro- dati. Na policijskem ravnanstvu se je tuji gospod legitimiral za trgovca iz Hamburga. Dragocenosti je pustil pri sebi omenjenemu zlatarju, kate- rmu je obljubil, da se zvečer vrne v trgovino in da potem skleneta kup- čijo, oziroma da mu izroči zlatar za dragocenosti denar. Popoldne pa se je nenadoma raznesla po Strassbur- gu novica, da so dragocenosti ukra- dene iz zlatarskega zavoda v Cu- rihu. Tujec je najbrže zvedel, da je padel nanj sum, vsled česar jo je takoj popihlal iz Strassburka.

Ljubljana.

— Kaj je s policijo? Danes je že 21. marca in 1. aprila ima začeti državna policija v Ljubljani že po- slovati, a mestni stražniki še ne ve- do, ali so sprejeti ali ne. Nihče še ni dobil odgovora na svojo prošnjo, dasi bi bilo to že davno želeti. Vlado- ni uradni šimelj je pač sila počasna mrhal!

— Posnemajte ga! O. prof. Fr. Božidar Štifter, ruski državni svetnik v Kalugi, je poslal 5 rubljev na korist umetniški loteriji. Vrli ro- doljub, ki se je daleč od Ruskem spomnil slovenskih umetnikov, naj bi našel doma več posnemovalcev!

— Občni zbor »Narodne šole« (za podporo slov. ljudskemu šolstvu) se je vršil včeraj dop. v »Narodnem domu«. Skupna imovina društva znaša 6806 K 78 v. Društveno imetje se je pomnožilo za 493 K 58 v. Od- bor: Razinger A., Dimnik Jakob, Gale Fr., Kecelj Al., Furlan J., Likar J., Petrič Iv., Režek J., Wider Karel.

— Občni zbor »vdovskega dru- štva« (v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem se je vršil včeraj dopoldne. Udele- žilo se ga je 40 učiteljev. Društvo podpira 36 vdov, 1 dvojno siroto in 32 sirot (vdove dobe po 200 K na leto, dvojna sirota 100 K, sirote 50 kron.) Društveno premoženje znaša 124.705 K 06 v. Preteklo leto so po- pore presegale obresti. V odboru so gg.: Režek J., Dimnik Jakob, Fur- lan Jakob, Kecelj Al., Črnogaj Fr., Jelenc Luka, Likozar A., Petrič Iv. Letno poročilo izkazuje človekoljub- no delo tega važnega društva.

— Občni zbor »Hranilnice in po- sojilnice učiteljskega konvikta« se je vršil včeraj popoldne. Iz poročila povzamemo sledeče: Po VII. red- nem občnem zboru (dne 2. febru- arja 1911) se je konstituiralo načel-

starco po utehu. Starec ga poučuje, da se človek težko izogne naravi poganjavki, kajti jed da moč, in obu- di strast, ki jo narava rabi, da ne iz- umrjemo. Takozvano nespretno no- jevo skrivanje sem definiriral z nevid- no čelado. Starec se zabava v ope- reti, mladenič ga gleda in to obudi v njem strast!

Ad drugi prizor: Kam naj se obrne fant sprva kot na sobarico? Ta ima trezneje nazore, in ga od- slovi, oziroma mu uide. Potem na- stopi gospa. Njen mož je okamenel, impotenten diplomat. Naš pesnik je lačen, torej ne more aktivno ljubiti. Gospa mu skuha večerjo, da bi ga ranžirala. Nehvaležni pesnik pa jo vara z drugo omoženko, koje mož, vitez z mandolino, je tudi okamenel, ker je pil Jamaica-Rum.

Torej dva drastična slučaja za- konolomstva in ljubosumnosti. In taisti starec, ki je indirektno zapeljal mladina, prekoline vse, dasi pravza- prav sam ni boljši, kajti impotent- nik ali star evnuh sploh slabši biti ne more!

Ad tretji prizor: Skromno pohi- štvu v gledališki pisarni, s čemur cikam sploh na scenerijo, navajam kot kontrast k razkošnim, neokusno hipermodernim pohištvom naše in- teligence, ki obstoji iz kopiranja va- rijiranih slogov.

Drugi dramatik je karikatura gospoda Sem Benellija v naših ras-

merah, a dramaturg pa ni g. Oton Župančič v mojem delu, marveč za- stopnik občinstva, ki noče pospeše- vati poezije, temveč prisilil pesnika, da skoči skozi okno, to je, sfrči z odra...

Ad epilog: Ta je pač menda vsem jasen. Poet se otrese brezpod- nega sanjarjenja in gre prakticirat h kinematografu, kar mu bo neslo.

III.

»Jože Rvačar« je navidez co- chonerija, v resnici pa vsebuje veli- ko moralnih in sploh življenjskih naukov. In če se mi je posrečila ka- terakoli pesmica ali pa blesteča be- seda, upam, da sem s tem uspešno označil g. Benellija.

Ker pa je moja nprav vesela, za- bavljiva, nezabavna, se je izcimila iz celote in iz posameznosti doktri- narna karikatura, kakor paradokso se to glasi z ozirom na prejšno in poznejšo izjavo.

Končno pa mislim, da bi v bo- doče ne škodovalo bralcem pr gra- mov takozvane kulturne intuicije, da bi zaslužili kljub navidezni konfu- znosti dela, pravo jedro, če bi ne brali le hlastno ekstenzivno, v dom- nevanju kajpak, da so vzvišeni nad »Sturm- in Drang-ovske« izbruhe, koji dobi ne uide nihče, a koja doba je zanimivo podučljiva, in se je spo- minja vsakdo rad do smrti, četudi ni sentimentalnejši. Konec.

II.

Kar se tiče komentarja k »Ča-robi zaljubljenosti«, povem, da sem vsled dramatične forme uložil posa- meznosti med oklepaje. Tu par po- jasnil.

Ad prvi prizori Sanjač pride k

Novo došla v kavarni „Central“

damska tamburaška kapela „Graničar“

koncertuje od danes naprej vsaki dan

od 9 ure naprej. — Vstopnina prosta.

Kavarna je celo noč odprta.

Za mnogobrojni obisk vljudno prosi

Stefan Miholič.

stvo v svoji seji dne 11. februarja 1911 tako-le: Načelnik Ivan Bernot, c. kr. strokovni učitelj; načelnikov namestnik Jak. Dimnik, mestni nadučitelj; blagajnik Alojzij Kečelj, mestni učitelj; člani: Anton Likozar, nadučitelj v salezijanskem zavodu; Juraj Režek, mestni učitelj; Vita Zupančičeva, strokovna učiteljica ustanovnega zavoda za gluhe; vsi v Ljubljani. Zadruga uradnika sta Vendelin Sadar, mestni učitelj v Ljubljani in Ivan Petrič, učitelj v Sp. Šiški. Zadruga je član »Zadruga Zveze v Celju«, ki je izvršila zakonito predpisano revizijo dne 28. decembra 1911. Nadzorstvo je izvršilo glavno revizijo dne 11. februarja 1911. Načelnstvo je imelo tekmo poslovnega leta 23. sej. Zadruga uraduje razen praznikov vsak četrtek od pol 2. do pol 3. popoldne in vsako soboto od 6. do 7. ure zvečer. Koncem leta 1910. je bilo 499 zadrugnikov s 5585 deleži; leta 1911. je pristopilo nanovo 52 zadrugnikov z 1193 deleži; koncem decembra 1911 pa je postala pravovredna odpošev 973 deležev; izstopilo je 24 zadrugnikov; tedaj je koncem 1. 1911. 527 zadrugnikov s 5805 deleži. Koncem leta 1910. je bilo 226 hranilnih knjižic v vrednosti 188.727 K 67 v, nanovo se je izdalo 23 hranilnih knjižic, uničilo pa 36. Obstoji torej 213 hranilnih knjižic v skupni vrednosti 194.356 K 88 v in znaša povprečna hranilna vloga 912 K 77 v. Zneski do 200 K se izplačujejo takoj, oziroma naslednji uradni dan. Za zneske do 1000 K velja 14dnevna za zneske nad 1000 K pa mesečna odpošev. Rentni davek plačuje zadruga sama. Zadruga ima pravice po § 15. svojih pravil za povečanje prometnega fonda najemati izposojila in sprejemati hranilne vloge do višine podpisanih deležev 290.250 K. Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, akotudi ni zadrugnik. Obrestuje se po 5% in se obrestni celotno kapitalizirajo ter vračunajo od 1. in 16. vsakega meseca. Koncem leta 1910. je bilo 496 zadrugnikov dolžnikov, ki so dolgovali 213.918 K 49 v. Posodilo se je nanovo 111 zadrugnikov, 85 zadrugnikov pa je posojila popolnoma vrnilo. Torej je dolžnikov 522, ki dolgujejo skupaj 223.536 K 08 v ali povprek 428 K 23 v. Čisti dobiček znaša 2379 K 60 v. Rezervemu fondu se je pripisalo 1127 K 62 v.

— Iz gledališke pisarne. Ker naš gost za »Kralja na Betajnovi«, gospod Ignac Borštnik iz Zagreba ne utegne ostati v Ljubljani do srede, se je že objavljeni repertoar za praznike spremenil, in sicer tako: na veliko nedeljo, dne 23. marca, ob 7. zvečer za nepar Puccinijeva opera »Tosca«. V ponedeljek ob 3. popoldne (izven abonementa, lože nepar) opereta »Jesenski manever«, v ponedeljek ob 7. zvečer (par) »Tosca«. V torek ob 3. popoldne (izven abonementa, lože nepar) »Orpheus v podzemlju«, v torek zvečer ob 7. (par) Cankarjev »Kralj na Betajnovi« z gospodom Borštnikom kot gostom v vlogi Kantorja. Ta program je nepreklican, kar služi posebno občinstvu z dežele v blagovoljno uvaževanje.

— Dva ognja v dimniku. V torek popoldne so se vnele saje v dimniku hiše št. 54 na Poljanski cesti, zvečer pa v Vrhovčevi ulici št. 9. Na oba kraja je prihitel oddelek gasilnega in reševalnega društva, ki se je, ko je bila nevarnost odstranjena, zopet takoj vrnil nazaj.

— V vlaknu povila. Ko se je večeraj popoldne peljala z vlakom v Ljubljano 37letna kajzarica Ivana Adamlje, rodin iz litijskega okraja, jo je v bližini Laverce prehitelo in je povila mrtvo dete ženskega spola. Mater so potem z Dolenjskega kolodvora prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnico.

— Izreden vihar. V torek je po 12. uri opoldne jel pihati močan veter, ki je naposled takorekoč naravnost divjal. Podiral je drevesa, kotalce in ponekod trgal kar polovico streh. Po barju je posestnikom prizadjal veliko škodo. Nobena slamnata streha ni cela, slama je raznešena po vrtovih kakor ob času požara. Tulilo je tako, da so se vsa poslopja naravnost mājala in si med viharjem in dežjem nihče ni upal biti v hiši. Vse je bilo zunaj. Ljudje so bili silno preplašeni in pravilo, da se kaj takega že ne spominjajo.

— Brivnice bodo na velikonočno nedeljo dopoldne odprte, na velikonočni ponedeljek celi dan zaprte.

— V mestni klavnici se je zaklalo od 2. marca do 9. marca 1913: 7¹/₂ volov, 6 bikov, 8 krav, 195 prašičev, 159 telet, 29 kostrunov, 100 kozličev. Vpeljanega mesa je bilo 690 kg. Zaklane živine se je vpejalo: 5 prašičev, 34 telet, 2 kostruna, 14 kozličev. Opomba: 4 goveda z mal. zobom.

— Kogar tarejo skrbi, si zamo-re pomagati, če kupi srečko, ki mu v srečnem slučaju prinese glavni dobiček. Dobre srečke z ugodnimi šansami so pa drage, vsled česar jih proti gotovemu vplačilu ne more vsako kupiti. Češka industrijska banka pa prepusti vsako poljubno srečko tudi proti plačilu na ugodne mesečne obroke s takojšnjo igralno pravico. Za najbližnji čas pridejo v poštev predvsem turške srečke in opozarjamo na današnji oglas glavne-nega zastopstva Češke industrijske banke v Ljubljani.

NEKAJ MISLI K. REGULAČNIM NAČRTOM LJUBLJANICE.

Iz krogov interesiranih meščanov se je te dni vložila na občinski svet prošnja, naj bi se med Frančiškanskim in Hradeckega mostom napravila brv od sveta med Gerberjevo in Krejčijevo hišo proti Frančevem nabrežju. (Ta brv se je tudi že sprejela v načrt g. inž. Kellerja).

V nastopnem priobčujemo dodatno prošnjo z vsem zanimivim utemeljevanjem:

»Mi podpisani posestniki, trgovci in prebivalci prosimo dodatno k naši vlogi z dne 1. marca 1913, naj se napravi železna brv za pešce tudi od sveta pri »Tonhalle«: Gledališka stolba proti Frančevem nabrežju do Krojaške ulice. Sklicujemo se pri tem na cit. vlogo in nato, da so imeli že leta 1880., načrt te brvi v pretresu pri občinskem svetu in da je bil le-ta oziroma bivši župan g. Ivan Hribar tudi obljubil, da se za stvar pobriga. Za uresničenje tega načrta se je takrat posebno trudil zaslužni ranjki g. Fran Kollman, a žal je stvar zapala.

Letos je radi poglobitve struge Ljubljane postalo več vprašanih perečih. V načrt inž. g. Kellerja iz Dunaja se je tudi že sprejela železna brv za pešce od sveta med hišama gg. Gerberja in Krejčija proti Frančevem nabrežju. Ta trenotek se nam zdi ugoden, da spravimo tudi mi svojo željo, katero gojimo že desetletja, — do realizacije: da se namreč postavi taka železna brv za pešce tudi od sveta pri »Tonhalle«: Gledališka stolba proti Frančevem nabrežju do Krojaške ulice.

Načrt te brvi si usojamo podkrepiti s sledečim razmotrivanjem: Mi gremo s stališča, da bi bila taka brv od sveta pri »Tonhalle«: Gledališka stolba proti Frančevem nabrežju do Krojaške ulice.

1. Praktične vrednosti.
2. Da je ta brv tudi zahteva krasočutja glede slikovitosti bodoče Ljubljane.

Ad 1. Praktično vrednost utemeljujejo sledeči momenti:

Brv bi napravila novo prometno cesto in tako zboljšala komunikacijo med levim in desnim obrežjem Ljubljane ter stranskimi ulicami, tako, da bi se ves promet brez dvoma močno dvignil.

Nameravana fasada ob bregovih Ljubljane bo stala okroglo 150.000 kron. Za slučaj pa, da se vzameta v načrt med Hradeckega in Frančiškanskim mostom obe železne brvi; ona od sveta med Gerberjevo in Krejčijevo hišo proti Frančevem nabrežju, in druga od sveta pri »Tonhalle«: Gledališka stolba proti Frančevem nabrežju do Krojaške ulice, — tedaj bi napravila dve brvi sama, (ki bi stala komaj 26.000 K) bila v tak okras Ljubljane oziroma mesta, da bi se stroški ostale fasade lahko izdatno znižali; upamo si celo trditi, da bi v slučaju naprave teh brvi vsaka fasada sploh lahko popolnoma odpadla, ker bi že te brvi same nad vse ljubko dvignile slikovitost Ljubljane.

In ta praktični moment moramo pri utemeljevanju svoje prošnje posebno krepko poudarjati.

Ad 2. Da je ta brv tudi zahteva krasočutja bodoče Ljubljane, se naj blagovolji razvideti iz sledečega: Stavimo si živo pred oči dva narisa!

V prvem narisu bi bila med Frančiškanskim in Hradeckega mostom učitana samo brv od sveta

med Krejčijevo in Gerberjevo hišo proti Frančevem nabrežju.

V drugem narisu pa je med Frančiškanskim in Hradeckega mostom poleg goraj omenjene brvi učitana tudi brv od sveta pri »Tonhalle«: Gledališka stolba proti Frančevem nabrežju do Krojaške ulice. S tem pridobi načrt Ljubljane med Frančiškanskim in Hradeckega mostom po našem iskrenem prepričanju svojo dopolnitev, in celoten utis, ki ga napravi ta načrt, mora biti v očeh vsakega zelo lep in harmoničen.

Z zgraditvijo teh brvi bi dobila naša bela Ljubljana napravo, s katero bi se smelo lahko ponašala pred vsakim drugim mestom.

Sprehajališče ob Ljubljani bi šele z napravo teh brvi zadobilo veljavo prvovrstnega šetališča, ki bi sigurno pomenjalo za tulce posebno ob poletnem času zaradi prijetnega, osvežujočega hladu eno najbolj priljubljenih točk naše prestolnice. Treba je seveda že sedaj gledati nato, da se napravi obe nabrežji dovolj široki in sicer zaradi promenade in postavljanja miz, stolov itd. Reko samo naj bi oživljali lični čolniki, (katere bi mogoče občina vzela v svojo pravo ter si s tem priskrbela nov vir dohodkov). V okras brvi bi naj bili lepi kandelabri in pestro cvetje. Na obrežjih bi bile restavracije, kavarne, z primernimi vrtovi, oziroma eleandri, kioski itd. itd.

Promenadni koncerti, ki bi se vršili v bližini hiše g. Mačka, bi bili ravno, ker so v centru, najboljše postirani. Teh koncertov si je želeli tembolj zaradi ugodnih akustičnih predpogojev. Godba, ki se v Zvezdi takorekto izgubi, bi s svojega novega mesta prišla do polne veljave. Živo bi postalo na čolničkih, ki bi švigali jadrno po Ljubljani, in še bolj živo na obrežjih.

Ko bi pa padel večer na mesto, bi zagorelo tisoč svetlih luči v številnih svetilnikih na mostovih, brvoh in ob bregovih in na čolničkih bi žareli pestrobodni lampijoni.

Ta razsvetljava bi napravila v bajnokrasnih nočeh čaroben utis in nam ustvarila prave Benetke na slovenskih tleh.

Pozimi bi se napravilo mestno drsališče (ugodno tudi zaradi tega, ker bi se led v senci zidovja zelo dolgo držal.) Tudi zimsko veselje bi tedaj v osrčju mesta ljubko pozdravljalo tulce in domačine.

Vrhu tega bi vse te naprave donesale občini tudi primerne dohodke.

Z napravo obeh brvi bi se torej predvsem zmanjšali stroški, dvignili bi se občini promet in zboljšala komunikacija med levim in desnim obrežjem Ljubljane ter stranskimi ulicami, s tem bi tudi mnogo pridobila slikovitost Ljubljane oziroma mesta, in to bi blagodejno uplivalo na tujski promet.

Usojamo si tedaj prositi:

Slavni občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane blagovolji ta naša razmotrivanja vzeti blagohotno v pretres.

(Slede podpisi.)

Kamnitna plošča v Spod. Šiški.

Pri Ljubljani leži vas, Šiška po imenu. V tej vasi je živl klerikalen krajni šolski svet, ubog in reven na duhu. Daleč naokoli je bilo veliko enakih. Godilo pa se je, da se je hotel oni krajni šolski svet ovekovečiti. Zbrali so se možakarji in so začeli modrovati.

»Kje bo nekoč naša slava, kje bomo mi, ko se je naselil že nevernik v naši lepi, Bogu dopadljivi vasi. Kakor se kaže, se je naselil sem nevernik — hudobni duh, ki hoče razdeljati našo zaječevsko, nevenljivo spominja vredno regenturo. Ta nevernik — hudobni duh — se je silno razkorčil pri nas in nobena naša zafurana stvar mu ni všeč. Koliko smo trpeli, koliko in s kakim ponosom smo trkali na prsa in povdarjali našo silno mogočnost. Ker pa se časi spreminjajo, je treba, da ovekovečimo svoje neumrljivo delo. Na kamnu bodo stala vtisnjena naša dela mogočne vrednosti, na kamnu bodo brali pozni potomci naši, kake silne. za-sluge so si pridobili za Šiško njih očette.

Tako je govoril glavar vseh možakarjev, ki so bili zbrani krog njega in ki so zvesto in z velikim zani-

manjem poslušali prekrasni govor o vrlinah krajnega šolskega sveta, »Treba je — ne — neizogibno je potreba, da se ovekovečimo in sicer na kamnu!« so modrovali.

In tako se je zgodilo, da je prišel v Šiško klesan kamen, na katerem je stalo tako zapisano, da se je pod vodstvom regenta Zajca & comp. razdelila šola v deško in dekliško. Ko je kamen prišel v Šiško, so ga zaslužni možje v slavnostnem sprevodu nesli pred osemrazredno šolo. Njih glavar je treščil kamen na zidovje in vsi možakarji so hiteli zazidavati ploščo, da jim je kar pot lil z obraza. »Tukaj bo spomin naše slave, naših zaslug, naše nevenljive požrtvovalnosti. Kakor stane ta kamen petsto kron, vendar bodo na njem napisana imena vseh nas, ki smo se žrtvovali, da se je šola razdelila v deško in dekliško.«

In so zidali naprej. Ta je nosil pesek, ta apno, delali so malto in utrjevali kamen.

Žalibog — pa je bil zasejal v prelepo vas Šiško nevernik — hudobni duh — slabo seme, ljudsko, ki je popolnoma opredla županstvo. In temu se je zdelo — neverjetno kaj takega misliti! — da oni kamen prav nič ne spada na občinsko hišo. In to županstvo, prepeljeno z nevernimi mislimi, je protestiralo, da se vzdaja šolo kamen, na katerem so zapisane nevenljive zaslugе onih mož, ki so nosili pesek, apno in malto in katerim je teklo pot s čela pri vzdavanju onega kamna.

Razume se, da je to može z nevenljivimi zaslugami silno raztogotilo. Začeli so se z večjo vneto nositi pesek, apno in malto in so na vse pretege nadaljevali svoje započeto delo. To pa jim je slednjič preprečilo orožništvo. Vse lepe nade na spomenik neumrljive njih slave so se razpršile. In može zaslug so stali tu s kamnom petsto kron vrednim, gledali so v tla in silna bol jim je privabila solze v oči ...

Trst.

Izvir klerikalizma v Trstu. Najsi že pride tako ali tako, klerikalci bodo itak zvrnili krivdo, da se je pričel strankarski boj in razkol v Trstu v vsakem slučaju na nasprotnike. Torej ni nam potreba imeti obzirov in tudi lepi ne maramo biti, ker vse bi le bila zgolj hinavščina če bi prikrivali, da klerikalci oz. slovenska duhovščina, skuša napraviti strankarski razkol in razdor v Trstu ter tu ugnezditi klerikalizem. Ves njih boj je le gola hinavščina in oni spretno izrabljajo lojalnost tržaških slovenskih voditeljev, ki vsled narodnega blagoraj ugrade marsikateri njihovi želji in prezirajo njih narodne nekorrektnosti. Tako n. pr. je boj tržaške slovenske duhovščine proti Ciril Metodovi družbi ravnatoko divji — če ne bolj — kot oni, duhovščine na Kranjskem. Zadnji čas se bliža doba volilne borbe za tržaške Slovence. In vsako tako priliko izrablja tržaška slovenska duhovščina za demonstracijo proti narodnostni ideji in boju, ki je v Trstu v ospredju pred strankarskim bojem. Letos pa se čuti to prav posebno. Ni pa to le slučaj! Vse to je dobro preračunjeno in napeljavno; ker tržaški škof dr. Karlin se je sedaj že dovolj odpočil, duhovščina je dobro instruirana in sedaj — na delo! Tako je šel ta gospod na delo najprej proti plesom v predpustu, ki so bili namenjeni v narodno korist in sedaj demonstira s svojim patrom in njegovi političnimi pridigami — po vzorcu kranjske duhovščine — v cerkvi Sv. Antona.

Pred »Velikim trgovcem« si je izstrelil kroglo v Trst. V ponedeljek popoldne je sklenil izvršiti samomor Roman Budav, star 20 let, stanujoč v ulici Farneto 48. Napisal je doma dve pismi in jih nato vzel s seboj. Taval je nekaj časa po ulicah, naposled pa je prišel na »Veliki trg«. Pred trgovcem je majhen vrt, kjer se nahaja nekoliko klopč. Tu posedajo ljudje prav radi, zakaj priliko imajo opazovati gibanje ladij in čolnov po morju. Od vrta do morja ni več kot 30 metrov. — Semkaj je torej prišel Budav in se vsedel na nezasedeno klopico. Naenkrat pa zaslišijo bližnji ljudje močen pok. V tem hipu se je tudi zvrnil Budav iz klopi na tla. Zraven njega je ležal samokres, iz katerega si je pogljal kroglo. Mladenič se ni ganil. Občinstva se je nabrala velika masa, zakaj Tržačani

so precej radovedni. Vsi, ki so videli ležečega mladeniča, so se čudili, zakaj na njem niso opazili nič krvi. — Bil je poklican zdravnik z rešilne postaje. Ta je preiskal mladeniča in našel, da si je pogljal mladenič kroglo v prsi. Konstatiral je smrt. — Kmalu nato je prišel mrtvaški voz in odpeljal truplo v mrtvašnico k svetemu Justu, kamor so pripeljani vsi samomorilci. Oblast je našla v žepu oba pismi; eno naslovljeno na oblastnjo, drugo pa na družino, katero prosi, naj mu oprosti ta grozen vendar premišljen korak. — Tisti, ki so poznali Budava, so dejali, da je trpel na živčni bolezni.

Italijanski vlomilec prijet v Trstu. Pred nekaj dnevi je aretirani policijski agent Cherin nekega mladega, elegantno oblečenega človeka. Mladenič se je nahajal pred zastavljalnico in je pripravljel nekaj zlatih predmetov, najbrže za namenom, da jih zastavi. Agentu se je zdel mladenič sumljiv, prvič zaradi tega, ker se je videlo na njem, da je tujec. Agentu se je legitimiral za Ginija Dussija, starega 18 let, iz Vincence (Italija.) Na vprašanje, kje je dobil te zlate predmete, je povedal, da jih je kupil v Nemčiji, kjer je bil v službi in odkoder ravnokar prihaja. Kupil jih je sestro v dar. Agent mu ni verjel, zato ga je povabil s seboj na policijo. Med potjo je stopil mladenič na stranišče in tu je zavrgel nekaj pisem, ki so bila naslovljena na Alojzija Venierja. Agent pa je pregledal stranišče in pobral pisma. Sedaj je bil skoro prepričan, da je navedel mladenič krivo ime. Na policiji se je fant zagovarjal; rekel je, da se nahaja že tri dni v Trstu in da je prišel iz — Vincence. Pravljica o daru za sestro je bila jasna. Na policiji so ga pridržali in mu odvzeli zlate predmete: dve zlati ovratni verižici z dragimi kamni in zlato broško z vdelanimi rdečimi kamni. Nato je bil mladenič fotografiran. Policija je napravila poskus: pisala je oblasti v Vincenco o aretaciji Ginija Dussija in dodala njegovo sliko; prosila je, naj javi, ali je res Dussi rojen v Vincenci in ali je to on. — Včeraj je dobila policija odgovor iz Italije. Odgovorila je, da je Dussi res doma iz Vincence in da je poslana slika res njegova. Zraven so tudi javili, da išče Dussija italijanska oblast, ker je vlonil v noči med 25. in 26. februarjem v neko urarno in odnesel — 54 ur. — Odpošljejo ga čez mejo. — Včasih pridejo prav lepe cvetke iz Italije v Trst.

Nesreča na delu. Železna cev je zmečkala in zlomila dva prsta delavcu Rafaelu Possiju. Včeraj je bil na delu kot ponavadi. Dva delavca sta prenašala težko železno cev, ki se jima je zdrsnila iz rok in pala na sosednega delavca. Večkrat so krivi takih nesreč gospodarji in delovodje, ki naganjajo delavce na tako naporna dela, da jih ne morejo izvršiti. Seveda, gospodarji hočejo, da izžrpa delavec vse sile iz sebe, samo da ima sam korist od tega.

Govorniška šola N. D. O. Pred par meseci je otvorila N. D. O. govorniško šolo. Dosedaj se je vršil teoretični pouk, od zanaprej pa bo praktičen, t. j. debate. Danes, v petek, se vrši pouk, kakor ponavadi, od 8.—10. zvečer. Učenci so naprošeni, da se redno udeležujejo pouka.

Roparska napadalca pred sodiščem.

Pri razpravi udaril pričo in jo podrl na tla.

Danes se je vršila obravnava proti dvema roparjema, Hektorju Gilaldu in Antoniju Negodetu. Obdolžena sta, da sta dne 10. novembra zvečer izvršila dva roparska napada. Prvi napad sta izvršila v ulici Pozzo bianco ob 10. uri zvečer.

Peter Valquenz, težak, se je izprehajal s prostitutko Klementino Brelichevo po ulici. Kmalu sta opazila, da jima sledita dva človeka, Gilaldi in Negode. Naenkrat pa sta pristopila oba roparja k Vasquenzu in eden iz med njiju ga je prijel za prsi in ga stisnil ob zid, nato pa ga je sunil s pestjo v trebuh. Svojemu tovarišu pa je ukazal, naj preišče Vasquenzu žepa. Težak je bil tako zmeden od nepričakovane napada in silnega udarca, da se ni mogel rešiti iz roparskih pesti. Niti na pomoč ni mogel klicati. Njegova spremjevalka pa je imela več prisotnosti duha. Ker

Gričar & Mejač, Ljubljana

:: :: Prešernova ulica števil. 9. ::

Največja zaloga zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke. — Konfekcija za dame.

Točna postrežba. — Solidne cene.

je spoznala, da ne more pomagati svojemu ljubčku, je začela vpiti na ves glas. Dosegla je uspeh. Roparja sta spustila Vasquenza, ker sta slišala prihajati ljudi. Brelicheva pa je bežala naprej po ulici in je klicala stražnike. Prihitelo je k njej nekoliko policijskih agentov in stražnikov, in ko jim je Brelicheva povedala o dogodku, so hiteli stražniki na mesto napada. Tam je stal težak sam in je čakal, da se Brelicheva povrne. Roparja pa sta že izginila.

Nezadovoljna sta bila roparja z ponesrečenim napadom. Najbrže sta se čutila blamirana v svojem poklicu, zakaj kmalu nato sta sklenila izvršiti nov roparski napad. Podala sta se v ulico Pontale di Rena in tam sta napadla starca Franca Hreščaka, ki jima je prišel nasproti. Napad sta izvršila po prvem vzorcu. Stisnili sta ga ob zid in mu začela obračati žepe. Nista še dokončala svojega dela, ko se naenkrat pokažejo stražarji, ki so ju iskali. To pot nista utegnili bežati. Bila sta prijeta in zvezana. Prejšnja napadca Vasquenz in Brelicheva sta ju takoj spoznala.

Tako sta izvršila dva napada. Danes pa sta stala roparja pred sodniki. Najprej je bil izprašan ropar Hector Giraldi, ki ima še druge zločine na vesti, zaradi katerih še ni bil obsojen. Govoril je predrzno in delal se je norca iz sodnikov. Rekel je, da je bil prej tat in pretepač, sedaj pa da je pošten človek, kateremu ne morejo nič očitati. Sploh je govoril ves čas ironično. — Tudi drugi ropar Anton Negode je bil norce iz sodnikov. Izjavil je, da se ne spominja, da je koga napadel in da je obtožnica izmišljena.

Nastopile so priče. Ko je začela govoriti Brelicheva, je prej mirno sedeči ropar Giraldi planil z zatožne klopi pokonci in se vrgel na Brelichevo. Zamahnil je, da jo udari za vrat, ta hip pa priskoči čuvaj in mu zadrži roko. Giraldi pa je sunil stražnika od sebe in je pograbil umikajočo se Brelichevo za krilo in jo sunil s tako močjo, da je odletela nekaj korakov in telebnila na tla.

Nastala je zmešnjava. Porotniki in sodniki so vstajali, Brelicheva je vpila na pomoč. Prihitela sta še dva stražarja in se vrgla na Giraldi, da bi ga zvezala, toda on je suval krog sebe in jih ni pustil do živoga. Prišli so štirje novi stražniki in sedaj se jim je šele posrečilo vkleniti besnega tolovaja. — Predsednik je prekinil razpravo. Poklicana sta bila zdravniška izvedenca, ki sta preiskala Giraldi.

Pozneje se je nadaljevalo zaslišanje prič. O izidu razprave in o razsodbi bomo poročali takoj, ko se izvrši.

Spominjajte se
dijaškega društva
„Domovina“!

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

IZGREDI V SOLUNU.

London, 20. marca. Zakasnela poročila iz Soluna pravijo, da je prišlo po atentatu na kralja Jurija v mestu do velikih izgrediv. Masa z vojaštvom na čelu je ropala v židovskem, turškem in bolgarskem delu mesta. Posetniki, ki so se branili, so bili na mestu ubiti, tako da je bilo ubitih 12 oseb. V teh delih mesta je izbruhnil ogenj, ki so ga pa pogasili. Ko so izgredi se pričeli v preveliki meri, so napravile vojaške oblasti red.

BOJI BULGAROV S TURKI PRED CATALDZO.

Sofija, 20. marca. Uradno poročilo bolgarske telegrafске agenture pravi: 18. t. m. je pri Cataldži vdrila ena turška divizija pod okriljem artilerije proti našemu levemu krilu. — Bila je pa zapodena v beg. Turki so imeli velike izgube. Isti dan se je vrgla druga turška divizija proti centru naše armade in se približala na 400 korakov bolgarskim utrdbam. Naše čete so napravile protinaskok in zapodile turško divizijo v beg. Turki so imeli 500 mrtvih in ranjenih. Proti večeru istega dne je napadlo 6 bataljonov naše levo krilo. V sled močnega ognja naše artilerije se je turški napad ponesrečil. Turki so se morali umakniti.

Vsled težkih izgub na tej strani, si Turki niso več upali napasti naših čet.

SRBSKI TOPOVI PRED SKADROM.

Sarajevo, 20. marca. »Srpska Rieč« poroča iz Cetinja: Težki oblegovalni topovi srbske armade so že začeli s svojim delom. Obstreljevanje Skadra se je pričelo. Posledice so grozne. 18.000 vojakov srbske armade je pripravljenih, da zavzame Skader z naskokom.

Praga, 20. marca. »Narodni Listy« poročajo iz Podgorice: Srbska artilerija je pričela bombardirati mesto Skader. V mestu je strašna panika. Nikola se je podal v glavni stan, da prisostvuje pripravi za naskok. Armadi ste pripravljeni, vrše se le poslednje priprave. Kapitulacija Skadra je neizogibna. Obstreljevanja ima samo namen pripraviti in olajšati naskok infanterije.

PISMO CARJA CARJU.

Petrograd, 20. marca. Bolgarski general Dimitriev, ki je dospel včeraj tu sem, je podal carju pismo bolgarskega kralja Ferdinanda, v katerem se pravi med drugim, da so Turki sami zakrivili, da se še ni sklenil mir, ki si ga tudi Bolgari žele. Novi izbruh vojne je zahteval od Bolgarov velikih žrtev, tako velikih, da še misli ni, da bi se Bolgari odpovedali zahtevi po vojni odškodnini.

MINISTRKA KRIZA NA FRANCOSKEM.

Pariz, 20. marca. Z sestavo novega ministristva bo poverjen Barton, človek velikih političnih zmoglosti in osebni prijatelj predsednika francoske republike. Zunanji minister bo najbrže Pichon.

Odbornik urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Glasovirje, pianine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Izuričenega pleskarja - mizarja sprejme stolarna v Sodražici (Dolenjsko). 177-3

Pozor! Pozor!

Sokoli!

Najnovejše gramofonske plošče
Preste vaje za III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani 1913.

Tri plošče skupaj K 7 50

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg št. 9.

Največja zaloga gramofonov in plošč. Ceniki brezplačno.

Najfinejši ŠPIRIT

Iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po nizki tovarniški ceni veležagarnja

M. ROSNER Co.

v Ljubljani, poleg pivovarne „UNION“.

Informacija, Balkan!

Opozarjamo vse one, ki se bodo izselili na Balkan, bodisi da dobe službo, ali da kupijo posestva itd., da dobe v tem oziru vsa potrebna pojasnila, ako pišejo na „Informacija Balkan“, Beograd Bircaninova ulica 27 in prilože v pismo 60 vin. v znamkah.

Slovinci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

400.000 frankov

z mesečnim vplačilom samo K 4.75 se zamore dne 1. aprila 1913

z renomirano turško državno srečko iz l. 1870 zadeti!

Varno naložen denar, zasigurani dobitki! Skupine srečk v različnih kombinacijah na mesečne obroke od 3 K višje. — Zahtevajte prospekte!

Ceške industr. banke glavno zastopstvo v Ljubljani.

Ivan Jax in sin, Ljubljana

Dunajska cesta števil. 17

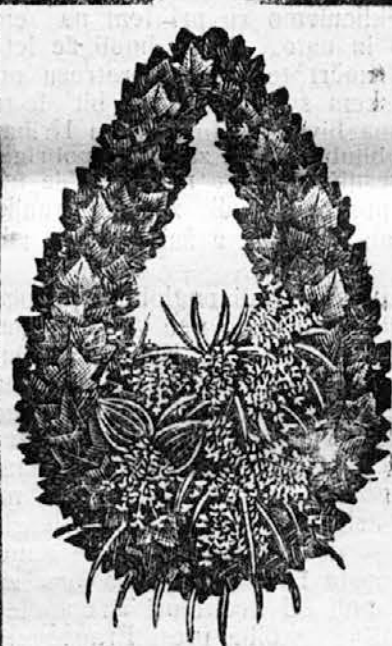
priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev in stroje za pletenje (Strickmaschinen) za rodbino in obrt. :: ::

Pisalni stroji Adler. - Vozna kolesa.

Ceniki zastoj in franko.

Slavn. občinstvu v mestu in na deželi vrnjeno priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev in irakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 do 60 K komad, tako, da si vsakdo lahko izbere.

Fr. Iglič :: Ljubljana ::
Mestni trg 11-12.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

Za Veliko noč

sem prejel

nad 4000 komadov oblek za gospode najnovejše mode od	K 12— naprej
2000 komadov oblek za dečke najnovejše mode od	8—
2000 pralnih kostumov za otroke od	2—
1500 raglanov v najnovejših barvah za gospode in dečke od	14—
3000 modnih hlač	4—
1500 pelerin	10—
15000 damskih kostumov, raglanov, prašnih manteljev, bluz in kril po čudovito nizki ceni	

Postrežba točna in solidna.

Angleško skladišče oblek

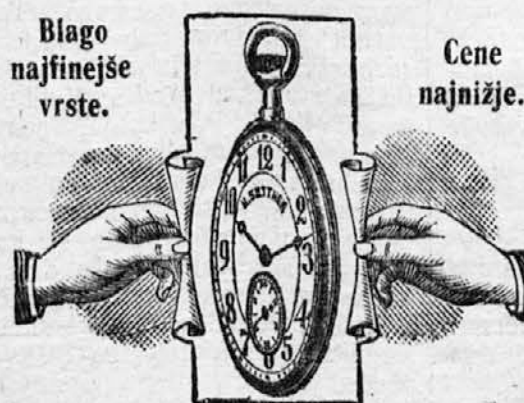
O. Bernatovič

Ljubljana — Mestni trg števil. 5.

Najlepša velikonočna darila

s katerimi razveselite svoje, si nabavite prav poceni, če se obrnete takoj na največjo zalogo ur, zlatnine in srebrnine

H. Suttner, Ljubljana
Mestni trg št. 25.

Blago najfinejše vrste.

Cene najnižje.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

„IKO“ Tovarniška znamka „IKO“

Naročite krasni veliki ilustr. cenik, ki ga dobite zastoj in poštne prosto.